

Tipsa oss?
redaktion@moldalsposten.se

FOLK & FAMILJ

KRÖNIKA INGMAR SÄRMAN HUSFRID ELLER HEROISM?

Han hette Segerstedt. Torgny Segerstedt. Ett efternamn som ser ut som en tanke. Han var chefredaktör på Handelstidningen i Göteborg i 28 år. Avled 31 mars 1945.

En film har just släppts om Torgny Segerstedt och han anses som en av Sveriges främsta publicister genom tiderna. Men mycket av det han publicerade var också något alldeles specifikt. Och han stod ensam – mot större delen av sin samtid. Mot regeringen, riksdagen, publicistklubben, pressen och mängder av svenskar.

Han första utspel kom redan fyra dagar efter maktövertagandet i Tyskland, februari 1933.

För dem som inte upplevt 30-40-talen är det säkert svårt att förstå hans mod. Han slogs för frihet, inte minst yttrande- och tryckfrihet, demokrati och humanism. Orädd och provocerande.

Egentligen var han teolog och professor i religionshistoria. Redan då visade han upp sitt djärva signum och stred i många år mot stiel och bokstavsbanden ortodoxi och för religiös radikalism. Han framhävde människans rätt att tänka och tycka fritt och kritiserade kyrkan och dess nedärvda och fastfrusna gamla trosföreställningar.

Väghalsigheten tog han sedan med sig till skrivbordet på Handelstidningen. Och inget fick honom att ducka. Inte ens ett personligt hotbrev från riksmännen Herman Göring eller en tillrättavisning, mellan fyra ögon, av gamle kung Gustav V. Och inte ens när regeringen vid flera tillfällen lyfte ut hans artiklar och spalterna gapade vita i hans tidning, gav han upp.

Utmanande, otaktiskt, ja rent färligt för hela nationen. Etmildare och mer verserade tonläge hade varit klokare, menade de flesta.

Permittenttågen med tyska soldater genom Sverige under andra världskriget – var det en feg eftergift eller ett klokt fredsbevarande drag? Meningarna om detta är fortfarande delade.

Så här skrev Segerstedt 9 oktober 1940: "De fria fåglarna plöja sin väg genom rymden. Många av dem nå ej sitt fjärran mål. Stora sakt i det. De dör fria." År 1955 restes ett monument på Vassaplatsen i Göteborg med just denna inskrift. Ett sent och då helt ofarligt erkännande.

Nedflyttat till våra egna mindre vardagsituationer, när vi tycks ana tokiga tankar och mörka värderingar – på jobbet, hos grannen eller på festen – hur mycket skall vi då vika oss i vår övertygelse? Och hur tysta skall vi vara – för "husfridens" skull?

Varje gång är det en balansgång på ovisshetens slaklina. Vår rättighet att tycka fritt och samtidigt vår skyldighet att handla förnuftigt.

Tala är silver, tuga är guld, säger ett gammalt ordstav. Det låter bra men gör det oss klokare?

INGMAR SÄRMAN

Ingmar Särman

DAGENS NAMN

Frej är ett namn med nordiskt ursprung. Frej var fruktbarhetsgud och en av vanerna inom den nordiska mytologin, och ordet betyder herre eller härskare. Det finns 660 män och en kvinna som har förnamnet Frej.

Freja betyder fru eller härskarinna. Freja var syster till Frej och fruktbarhetsgudinna i den nordiska mytologin. Det finns 3 735 kvinnor som har förnamnet Freja.

CITATET

"En komiker är en som gör roliga saker, en stor komiker är en som gör saker roliga"

Buster Keaton

Från fransk fakta till deckare för barn

Till vardags översätter hon franska facktexter. På lediga stunder skriver hon svenska deckare för barn. Nästa vecka kommer Åsa Öhnell debutbok Snögubbens hemlighet.

Idén till boken fick Åsa Öhnell på en skidsesemester i Sälen med familjen för snart tre år sedan. Hennes yngsta dottern, då 11, letade efter bra bok att ta med sig på resan. Helst en deckare, gärna med tjejer i huvudrollen. Men det kändes som om hon redan läst allt tillgängligt i genren.

– Då tog jag med min laptop och bestämde mig för att själv skriva något åt henne, säger Åsa Öhnell.

Någon färdig bok blev det dock inte under den veckolånga resan. Åsa Öhnell, som jobbar heltid som översättare, fortsatte istället arbeta på berättelsen under lediga stunder.

– Det första fick jag tvinga fram, men när jag väl fick igång storyn ville jag inte släppa den, berättar hon.

Ville inte ge ut den själv

Inspirerad av Dala-orten hon själv besökt många gånger blev det en historia om kompisarna Klara och Bella och deras skidresa till Sälen. Där får de vara med om mystiska händelser och blir inblandade i en rånhistoria. Medan boken växte fram började Åsa Öhnell fundera på att få den publicerad. Men att ge ut den själv lockade inte.

– Om en bok inte är tillräckligt bra för att bli publicerad av ett förlag, så är den nog inte tillräckligt bra för att bli tryckt, menar Åsa Öhnell.

Gjorde boken aktuell

Därför kontaktade hon ett antal olika förlag varav flera gav positiv feedback. Ett personligt möte med Idus förlag på Bokmässan häromåret ledde slutligen till ett erbjudande om publicering. När de var i slutfasen av arbetet byggdes skidorten Lindvalen i Sälen om och flera platser som förekommer i boken försvann. Tillsammans med förlaget bestämde sig Åsa Öhnell då för att också änd-

Dansk-svenska gårdshunden Jippie brukar hålla Åsa Öhnell sällskap om dagarna.

FOTO: REBECCA HÅDELL

FAKTA

Åsa Öhnell

Ålder: 49 år.

Familj: Man, två döttrar och en hund.

Yrke: Författare och översättare av engelska och franska facktexter.

Fritid: Åker skidor, läser böcker, umgås med familj och vänner.

AKTUELL: Med barndeckaren Snögubbens hemlighet.

REBECCA HÅDELL